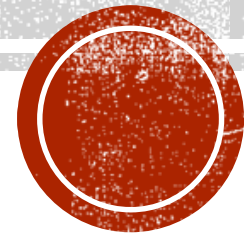

MINDSZENTY JÓZSEF RÉTSÁGI VONATKOZÁSAINAK BEMUTATÁSA

Készítette: Juhász Gábor

KI VOLT MINDSZENTY JÓZSEF?

- Mindszenty József (1892–1975) Pehm József néven látta meg a napvilágot Csehimindszenten.
- Érettségi után papi pályára lépett, majdnem 25 évig volt Zalaegerszegen plébános.
- Veszprémi püspök volt, mikor a nyilasok letartóztatták 1944-ben.
- A második világháború után esztergomi érsek és így a magyar katolikus egyház feje lett, bíboros, hercegprímás.
- Küzdött Magyarország szovjetizálása ellen, a kommunisták hamis vádak alapján letartóztatták (1948 karácsony másnapján), megkínozták, életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték (1949 februárjában).
- Az 1956-os szabadságharc idején kiszabadult, az amerikai követség félrabságában eltöltött 15 év után emigrációba kényszerült, lelkipásztori látogatásokat tett, és felkereste a világon szétszóródott magyarságot.

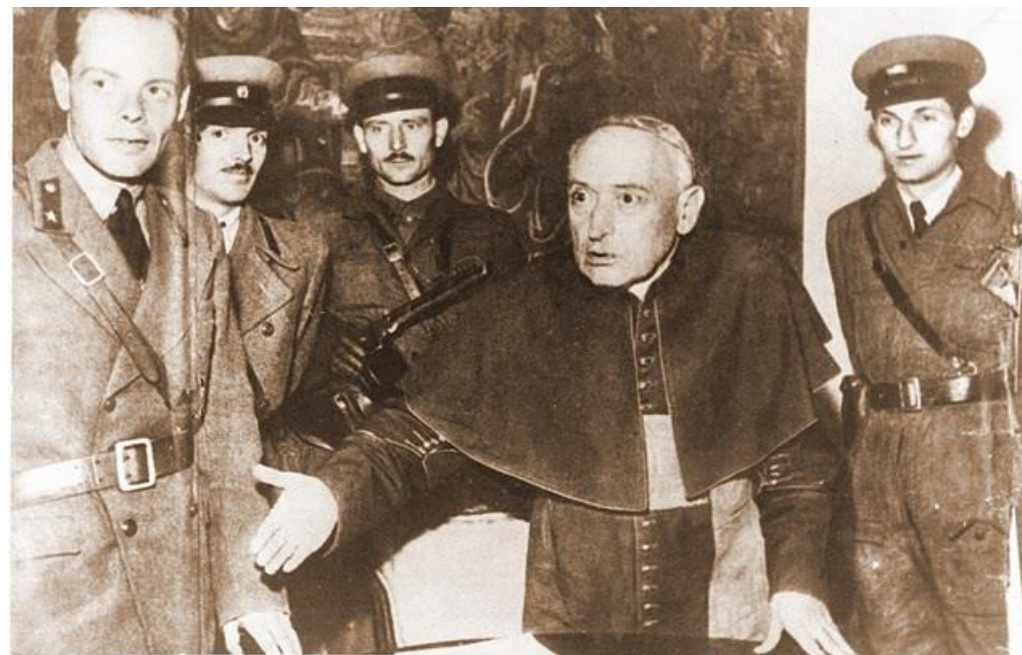

Mindszenty József 1946-ban (AP fotó)

MINDSZENTY JÓZSEF RÉTSÁGON

- Mindszenty József esztergomi érseket 1949-ben életfogytiglani börtönre ítélték, a börtönkörülményeken idővel enyhítettek, 1955-ben került Felsőpetényre, ahol az Almásy-kastélyban tartották fogva.
- Az 1956. okt. 23-án kezdődő szabadságharcban többen is megfogalmazták az ő kiszabadítását, végül erre **1956. okt. 30-án** került sor, elég érdekes módon, a fogva tartói közölték vele, hogy szabad. Nem csoda, ha bizalmatlan volt azok irányában, akik tegnap még, illetve hónapokon át őrzői voltak.
- Egy rétsági tiszti különítmény (melynek tagjai **Galajda Béla, Stift Róbert, Tóth József és Vajtai Gyula** voltak) Rétságra szállította, itt töltötte majd' nyolc év rabság után első szabad éjszakáját.
- Másnap reggel **Pálinkás (Pallavicini) Antal** őrnagy vezetésével Budára szállították, ahol továbbra is rétsági katonák látták el személyi védelmét. A szabadságharc leverésekor Mindszenty az amerikai követségen kért és kapott menedéket, 1971-ig ott volt félrabságban. Viszont a rétsági katonákat perbe fogták és elítélték, Pálinkás Antalt 1957-ben kivégezték, de a laktanyaparancsnok Garami József is tíz évet kapott.

*Pálinkás Antal, Deák János, Galajda Béla, Mindszenty József, Vajtai Gyula 1956. okt. 31-én a budai érseki palotában
(fotó: Fortepan)*

MINDSZENTY JÓZSEF EMLÉKEZETE RÉTSÁGON I.

- A rendszerváltozás kapcsán Mindszenty József hamvait Mariazellből Esztergomba hozták, az elítélteket rehabilitálták, Rétságon már 1991-ben kopjafát emeltek Pálinkás Antal emlékére, a következő évben készült el a Mindszenty emlékfal.

Mindszenty-emlékfal a rétsági laktanyában (fotó: Majnik Tamás)

- Az események 50. évfordulóján a rétsági templomban emléktáblát avattak, a 60. évfordulóján pedig a város határában egészalakos bronzszobrokkal tisztelegtek a bíboros és a katona emléke előtt.

Mindszenty-Pallavicini emlékmű Rétságon (fotó: Juhász Gábor)

MINDSZENTY JÓZSEF EMLÉKEZETE RÉTSÁGON II.

- A rétsági plébánia közösségi terméből 2023 óta József naphoz közel eső szombaton túra indul Mindszenty bíboros emlékét ápolandó.
- Az őszi-téli koszorúzással egybekötött megemlékezések mellé ezzel egy tavaszi kirándulás kapcsolódik, aminek keretében felkereshetjük a bíboros felsőpetényi rabságának helyszínét, bejárhatjuk Rétságra hozatalának útvonalát (inkább földúton, mint műúton), és meglátogathatjuk a hozzá kapcsolódó rétsági emlékhelyeket.
- A túra három útvonalon kerül megrendezésre, mind a három körtúra. A 10 km-es táv Bánkig, a 20 km-es táv Felsőpetényig, a 30 km-es táv Alsópetényig kanyarodik.

Mindszenty nyomában túrázó gyerekek és szülei (fotó: Durda-Hajnis Adrienn)

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- Balogh Margit: Mindszenty József I-II, Budapest, MTA Bölcsészettudományi Központ, 2015.
- Rétsági plébánia honlapja (<https://retsag.vaciegyszazmegye.hu/mindszenty/mindszenty-nyomaban-tura/>)
- Az 1956-os események Rétságon (<https://www.retsag.net/tortenet/honved08.htm>)

